

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

De minister van Economische Zaken en Klimaat
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Energie en Omgeving
t.a.v. mevrouw [REDACTED]
per e-mail: [REDACTED]

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

[REDACTED]
[REDACTED]

Datum 16 MEI 2019
Betreft Winningsplan-addendum Vinkega

Ons kenmerk

19121110 / ADV-107

Uw kenmerk

uw e-mail van 30 januari 2019

Bijlage(n)

1

Excellentie,

U heeft Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) op 30 januari 2019 om advies gevraagd betreffende een wijziging van de instemming met het winningsplan Vinkega. Een verzoek hiertoe is ingediend door Vermilion Energy Netherlands B.V. (verder: Vermilion).

Adviesvraag en aanleiding

U vraagt mij om een beoordeling van de effecten van de winning zoals die worden gepresenteerd in een document dat Vermilion als addendum op het bestaande winningsplan presenteert. Dit addendum dient ter vervanging van de paragrafen in het vigerende winningsplan die gaan over bodemdaling. Vermilion heeft bij de in 2017 uitgevoerde metingen een grotere bodemdalingskom waargenomen dan in het vigerende plan was opgenomen. Het gaat daarbij niet om de diepte van de kom, maar om de ruimtelijke uitgestrektheid ervan.

Procedure en beoordeling

Al in april 2018 heeft Vermilion de geconstateerde afwijking in de bodemdaling bij mij ten kantore besproken. Ik heb toen aangegeven een aanpassing aan het winningsplan noodzakelijk te achten. Sindsdien is niet meer geproduceerd uit het Vinkega gasveld, maar Vermilion heeft aangegeven dat aan het staken van de winning een andere, technische, oorzaak ten grondslag ligt. Ik ben zeer te spreken over het proactief melden en bespreken van de afwijking door Vermilion, maar minder over het tempo van de vervolgacties. In de communicatie met de omgeving, en de voortvarendheid waarmee een aanpassing aan het winningsplan is opgepakt is duidelijk verbetering mogelijk.

Ik heb TNO-AGE gevraagd de aangepaste bodemdalingsprognose van Vermilion te beoordelen. TNO-AGE heeft zowel de bodemdalingsprognose als de onzekerheidsanalyse die hierop door Vermilion is uitgevoerd nauwkeurig geanalyseerd, en concludeert dat deze zorgvuldig zijn uitgevoerd.

TNO-AGE geeft in haar beoordeling aan de analyse te onderschrijven, en de prognose realistisch te achten. Ik ben het daarmee eens.

Conclusie

Mijn conclusie is dat Vermilion een aannemelijke verklaring geeft voor de grotere uitgestrektheid van het bodemdalingsgebied, en dat de extra effecten die zullen optreden als gevolg van de winning uit het Vinkega gasveld niet groot zijn: het gaat om een wijziging in de prognose van 1 tot 2 centimeter. De bodemdalingskom als gevolg van de winning uit Vinkega wordt niet dieper, maar wel groter. Een daling van 1-2 cm heeft in de meeste gevallen geen merkbare invloed op de waterhuishouding en de natuur. Het waterschap Drent-Overijsselse Delta heeft recent geadviseerd over het nabij gelegen gasveld Diever, en geeft aan dat enkele centimeters daling daar geen significante gevolgen heeft voor het watersysteem. Het waterschap geeft ook aan vooral behoefte te hebben aan tijdige informatie en monitoring.

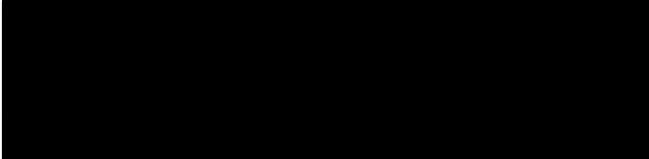
De prognose van de *totale* bodemdaling in het gebied waar nu extra daling wordt voorspeld is nu voor het eerst meer dan 5 centimeter. Het gaat dan om het totaal van de effecten van de winning uit het Nijensleek veld (tussen 2003 en 2006) en de 1 tot 2 cm die daar nu bovenop komt. In het addendum wordt 5 centimeter genoemd als een grenswaarde waarbij het waterschap soms maatregelen nodig acht. Ik adviseer u hierover contact op te nemen met het waterschap.

Overschrijdingskans?

Vermilion en TNO-AGE maken beide melding van een 10% overschrijdingskans van de prognose. Dit zou kunnen impliceren dat een overschrijding van de genoemde bodemdalingswaardes nog altijd in overeenstemming met deze prognose is. Wiskundig gezien klopt dit, maar aangezien er op dat moment sprake is van bodemdaling waarvan de effecten niet zijn beoordeeld, moet dit wel degelijk gezien worden als een afwijking ten opzichte van het winningsplan. Bij een waargenomen bodemdaling die in negatieve zin afwijkt van wat in het winningsplan staat, zal ik in beginsel handhavend moeten optreden.

Ik hoop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,

Directeur Ondergrond en Boren

Ministerie van Economische Zaken
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

bezoekadres Dr. Van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon [REDACTED]
internet [REDACTED]
bank Nederlandse Waterschapsbank Den Haag
IBAN NL66NWAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum 4 maart 2019 ons kenmerk Z/19/023847/107934 behandeld door [REDACTED]
uw kenmerk DGKE / 19006410 e-mail [REDACTED]@wdodelta.nl
onderwerp Advies op het gewijzigde winningsplan Diever

Geachte heer [REDACTED],

Op 25 januari 2019 ontvingen wij uw verzoek tot het uitbrengen van advies over het gewijzigde winningsplan Diever van Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna Vermilion). Het gewijzigde plan omvat het veld Diever.

U heeft eveneens advies gevraagd aan de provincie Drenthe en de gemeente Westerveld. Wij hebben ons advies met deze partijen afgestemd.

Hierna volgt ons advies en toelichting :

Advies bodemdaling en effect op het watersysteem

1. Wij verwachten geen significante gevolgen voor het watersysteem en de oppervlaktewaterkwaliteit. Wij adviseren u een aangevraagde bodemdaling te verbinden aan uw instemmingsbesluit en de naleving hiervan ter controle voor te leggen aan het SodM.
2. Het peil in het aangrenzend natura 2000 gebied Drents-Friese Wold & Leggerderveld kan nu en in de toekomst worden gehandhaafd.
3. Ten noord-westen van het winningsgebied Diever, ter hoogte van provinciegrens Drenthe-Friesland, bestaan op dit moment enkele knelpunten in de waterafvoer. Deze knelpunten staan het gewijzigde winningsplan niet in de weg.
4. Voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het meetplan deze aan de betrokken adviserende partijen beschikbaar te stellen.
5. Wij adviseren u in uw instemmingsbesluit voor dit winningsplan de voorwaarde op te nemen dat, in het geval dat de bodemdaling als gevolg van deze gaswinning niet binnen de in het winningsplan aangegeven grenzen verlopen, de betrokken adviserende partijen hiervan tijdig op de hoogte worden gesteld, zodat zij hierop kunnen anticiperen.

Toelichting

In het winningsplan staat dat de verwachte bodemdaling door deze winning maximaal 3,6 centimeter bedraagt en komt bovenop de historische bodemdaling van 0,4 centimeter. Deze mate van bodemdaling over de gehele productieperiode inclusief de nazakkingsperiode heeft geen significante gevolgen voor het watersysteem.

Binnen de bodemdalingscontour ligt het natura 2000 gebied Drents-Friese Wold & Leggerderveld. De bodemdaling als gevolg van de gaswinning uit het Diever gasveld kan vernatting veroorzaken wanneer het grondwaterpeil niet in gelijk mate mee daalt. Wij verwachten geen significante gevolgen voor het watersysteem ter plaatse. Het grondwaterpeil kan nu en in de toekomst, naar gelang de gebiedsfunctie, worden gehandhaafd.

Ter plaatse van de watergang op de provinciegrens Drenthe-Friesland zijn op dit moment enkele knelpunten in de waterafvoer. Extra bodemdaling door gaswinning maakt het oplossen van deze knelpunten er niet makkelijker op. Zonder de geplande gaswinning zijn deze knelpunten, vanwege de autonome maaiveldaling, ook aanwezig en staan in dat opzicht los van het winningsplan Diever. Gezien de verwachte bodemdaling staan deze knelpunten het gewijzigde winningsplan niet in de weg.

Wij vinden het van groot belang dat gedurende de winning en de periode daarna wordt gemonitord of de werkelijke bodemdaling overeen blijft komen met de verwachte maximale bodemdaling van 3,6 centimeter en in totaal 4 centimeter. Deze informatie is nodig om d.m.v. onze waterstaatkundige werken ook in de toekomst te borgen dat de grond- en oppervlaktewaterstanden blijven passen bij de gebruiksfuncties in het gebied.

Advies bouwkundige vooropname van waterstaatskundige werken

Wij adviseren aan uw instemmingsbesluit de voorwaarde te verbinden dat Vermilion verplicht is een bouwkundige vooropname van waterstaatskundige werken uit te voeren voor het gebied dat binnen het mogelijke invloedsgebied van de voorgenomen winning valt.

Toelichting

Ondanks de zeer kleine kans op bodemtrillingen en de geringe bodemdaling vinden wij het wenselijk een representatieve bouwkundige vooropname van waterstaatskundige werken uit te voeren om eventuele onduidelijkheden rondom aansprakelijkheid in de toekomst zoveel als mogelijk te beperken.

Advies bodembeweging en kosten

Op basis van de huidige kennis, gebaseerd op het huidige winningsplan, worden geen gevolgen en/of schade voorzien. Om onduidelijkheden in de toekomst w.b.t. schade en kosten vergoeding zoveel mogelijk te voorkomen willen we u adviseren uw instemmingsbesluit voor dit winningsplan de verplichting op te nemen dat, naast de vergoeding van schade, ook de kosten die voortvloeien uit compenserende maatregelen, uitgevoerd door derden, inzichtelijk gemaakt en vergoed worden door Vermilion.

Advies communicatie

Met betrekking tot de communicatie adviseren wij u:

1. Zorgvuldig met de omwonenden te communiceren over de seismische risicoanalyse en schadeafhandeling;
2. Vermilion voor te stellen tijdig en transparant te communiceren over het winningsplan met alle betrokken partijen en tijdens de gehele gaswinning zelf met alle betrokken partijen, inclusief omwonenden, ondernemers, eigenaren en pachters in het betreffende gebied;
3. Vermilion te verplichten de verwachte cumulatieve bodemdaling in de omgeving van de gasvelden en de voorspelde kans op aardbevingen op een heldere manier inzichtelijk te maken voor een breed publiek.
4. Vermilion te adviseren de planning, de gevolgen van winning, de onderhoudswerkzaamheden, het aanspreekpunt bij klachten en resultaten van monitoring duidelijk te communiceren op een voor een breed publiek inzichtelijke en begrijpelijke wijze en af te stemmen met alle betrokken partijen.

Toelichting

Het moet voor omwonenden duidelijk zijn dat de voorgenomen gaswinning alleen plaats vindt onder duidelijke en heldere voorwaarden, waarbij nadelige gevolgen worden bewaakt en zoveel mogelijk worden voorkomen. Zij moeten tijdig op de hoogte worden gesteld van eventuele ontwikkelingen gedurende de levensduur van een gaswinning door de aanvrager en het bevoegde gezag. Wij gaan er van uit dat uw ministerie gedurende de periode van ter inzagelegging van het ontwerp-instemmingsbesluit voorlichtingsactiviteiten (zoals een voorlichtingsavond) organiseert, samen met Vermilion en andere partijen die betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van het winningsplan. Het zou de transparantie en het gevoel van betrokkenheid nog verhogen, als ook vóór die tijd al bekendheid aan het winningsplan wordt gegeven. Ook een 'publieksvriendelijke samenvatting' van het winningsplan kan bijdragen aan een goede dialoog tussen inwoners, betrokkenen en Vermilion.

Advies Leesbaarheid van het winningsplannen

Wij adviseren u om voor toekomstige winningsplannen kaarten, profielen e.d. aanvullend op duidelijk leesbaar A4-formaat en/of shape files toe te laten voegen als appendix bij het winningsplan.

Toelichting

Het volgens de nieuwe standaard geschreven winningsplan is goed leesbaar. Enig punt van kritiek is dat de topografische onderlaag in de diverse kaarten slecht leesbaar zijn.

Advies informatiebehoefte bij advisering winningsplannen

Wij adviseren u, in aanvulling op de bodemdalingsprognose voor individuele winningsplannen, dat de cumulatieve bodemdaling ten gevolge van alle mijnbouwactiviteiten in de regio, een plek krijgt in de beoordeling van een winningsplan. Bij het verzoek om advies voor winningsplan Diever is het advies van SODM inclusief een bijlage met inhoudelijke reactie van TNO bijgevoegd. Een onderdeel van dit advies kan eventueel regionale situatie ten aanzien van mijnbouwactiviteiten zijn. Dit eventueel in combinatie met een overzichtskaart van de lokale cumulatieve bodemdaling van bijvoorbeeld gaswinning, zoutwinning, productiewater injectie, etc.

Toelichting

Wij begrijpen dat Vermilion geen informatie heeft van andere mijnbouwinitiatieven in de omgeving. Naar aanleiding van het winningsplan Eesveen hebben wij op een later moment een regionale overzichtskaart met bodembewegingen van alle gasvelden en andere mijnbouwactiviteiten ontvangen. Nieuwe winningsinitiatieven zijn niet op deze kaart opgenomen. Het totaaloverzicht van het effect van alle winningen bij elkaar is vooral van belang waar bodemdalingskommen elkaar overlappen of vlak naast elkaar liggen. Een dergelijke aanvulling zal de advisering ten goede komen en meer duidelijkheid verschaffen.

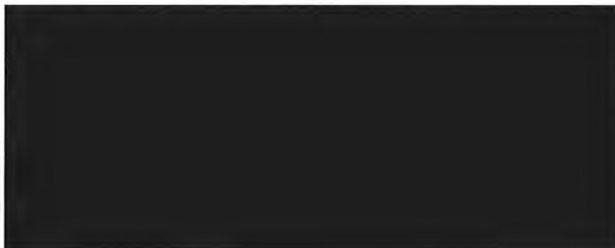
Wij zijn ons van bewust dit punt gaat over informatiebehoefte bij advisering winningsplannen in het algemeen en niet specifiek over het winningsplan Diever. Derhalve hoeft dit punt niet in de overwegingen van de beschikking voor Vermilion worden opgenomen. Graag vernemen wij wel of u dit een waardevolle toevoeging vindt in de adviezen die door SODM en TNO aan ons beschikbaar worden gesteld.

Wij zien uw reactie op ons advies graag tegemoet. Tot slot willen wij ons inzetten samen met u, SodM en Vermilion verder te werken aan communicatie en transparantie en zullen in overleg met u het proces rondom besluitvorming verder in gaan.

Als u nog vragen heeft kunt u contact opnemen [REDACTED] telefoonnummer [REDACTED]

Hoogachtend

namens het dagelijks bestuur van
Waterschap Drents Overijsselse Delta

[REDACTED]
Hoofd afdeling Vergunningen, Handhaving en Grondzaken